

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 6 pengő félévre 3 pengő
Egyes szám ára 15 fillér
Külföldre egész évre 10 pengő.

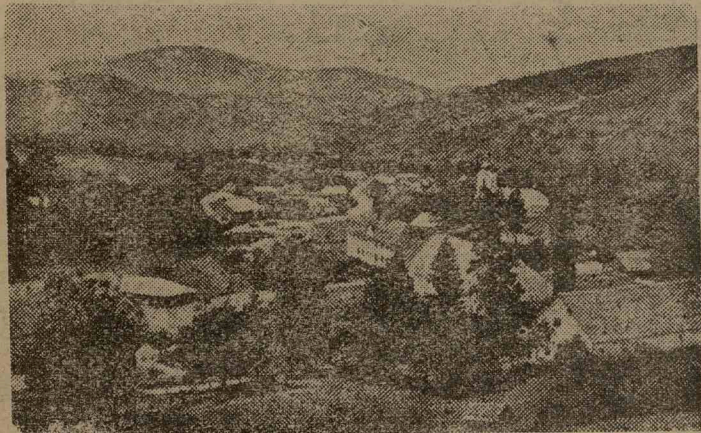
Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 5. szám.

Egy jó eszme a megvalósulás útján.

Az új helyzet, amelybe a történelmi jóvátétel és az erkölcsi törvények igazságszolgáltatása juttatott, sok olyan kérdést vet elénk, amelyekkel elnyomott állapotunkban is foglalkoztunk, de amelyeket a sok gátoló körülmény között nem tudtunk megoldani.

Olvasóink közül bizonyosan sokan emlékeznek rá, hogy több cikkben tárgyaltuk: milyen jó volna, ha a mi szép, tiszta, egészséges falvainkat nyaranként a városi közönség pihenés, üdülés céljából hetekre és hónapokra fölkeresné. Fizető vendégek volnának ezek, akik a falusi

Kárpátalján Alsóverecke nyaralóhellyé fejlődik.

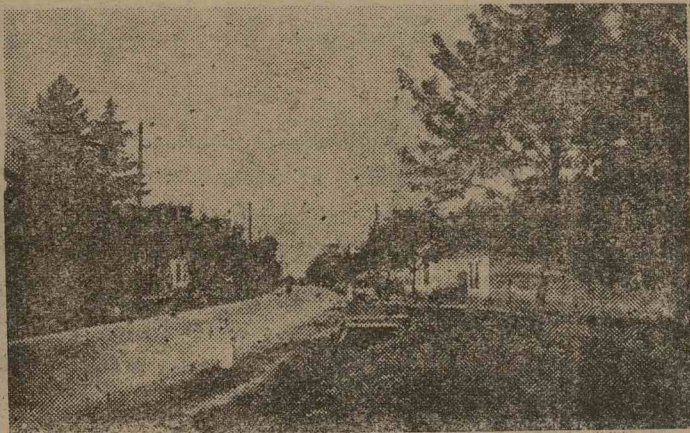
gazdaságok termésköltségeit, tejet, tojást, gyümölcsöt, már a helyszínen megvásárolnák. Hangoztattuk, hogy ezek a városi fizető vendégek nemcsak gazdasági előnyöket jelentenének a falusi családokra nézve, hanem az érintkezés, barátkozás révén lelki hasznot is hajtának.

Ezeknek a gondolatoknak a fölvetésére és fontolgatására annak idején kedvetlen tapasztalatok is serkentettek. Azt láttuk ugyanis, hogy a szép erdélyi falvakat, különösen a Székelyföld egészséges lakóhelyeit a regáti románság tömegei lepik el s nyáron át a román pénz árán a maguk káros és veszedelmes szokásaikat honosítják meg a magyarság körében.

Az erdélyi magyar városi közösség azonban szűkösebb viszonyok között élt, semhogy számosabban jelentkezhetett volna fizető vendégnek s ezzel a mozgalmat a nép anyagi

támogatására nagyobb mértékben ki tudta volna fejleszteni.

Ez előzmények után örömmel vettük tudomásul, hogy egy budapesti egyesület a mi falvainkat is meg akarja szervezni a fizető vendégek számára. Az Országos Magyar Vendégforgalmi Szövetség egyik kiküldöttje, Kaffka Károly ügyvezető a hetekben bejárta Erdély fontosabb részeit s tanulmányt folytatott arra nézve, hogy hol lehetne a vendégforgalomnak helyet és megértő barátokat szerezni. Az ügyvezető érdekes előadásából arról értesültünk, hogy a fizető vendégek az ország egészséges és érdekes vidékeit,

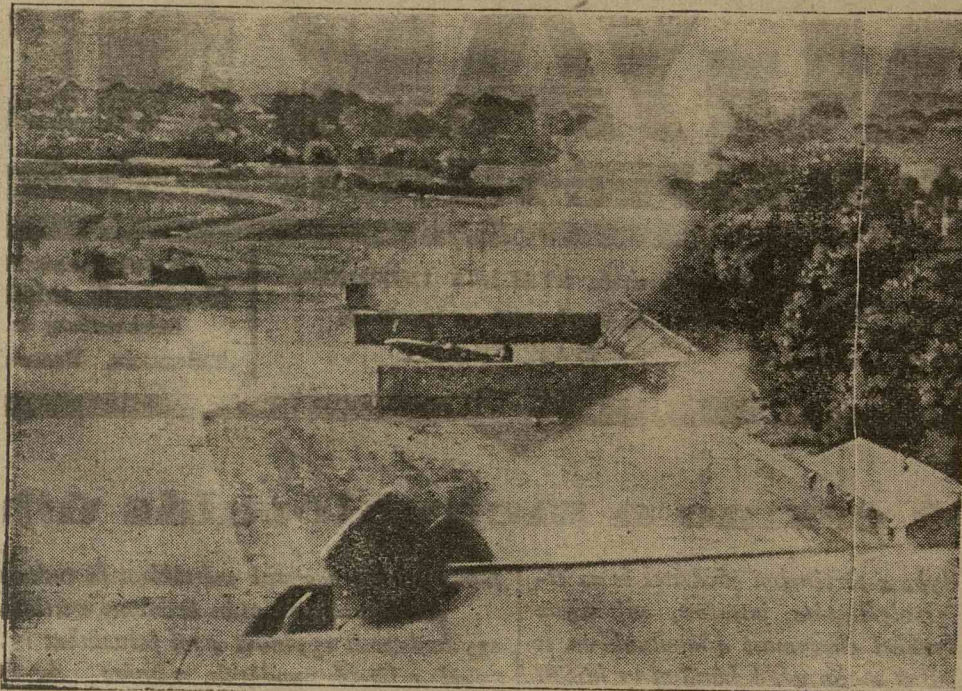

Nyaraló falu Esztergom megyében.

például a Bakony-erdő környékét már is nagy tömegekben keresik fel. A múlt évben például meghaladta a 70 ezret azoknak a fizető vendégeknek a száma, akik drága fürdők helyett a falvakban töltötték pihenő idejüket.

Az előadás szerint ezek a falvak nagy előrehaladást tettek a vendégek jóakarató fölvilágosításai és oktatásai révén. De melegebb kapcsolatok is keletkeztek: a falusi család nemcsak nyáron, hanem más évszakokban is jó vendéget talál nyári vendégeiben.

A vendégforgalom népszerűsítésére szép, nagy képes könyvet adott ki az egyesület. Képeinket abból vettük át. A fentiek mérlegelése után bizvást reméljük, hogy nemskára erdélyi faluk is szerepelni fognak a fizető vendégek által fölkeresett helységek sorában.

Zuhanóbombázóról készült ez a felvétel Anglia fölött, abban a pillanatban, amikor a gép elérte a zuhanás mélypontját.

Erdély égető kérdései.

A múlt hét két napján, pénteken és szombaton Teleki Pál gróf miniszterelnök és munkatársai Kolozsváron tartózkodtak és részt vettek azokon az értekezleteken, amelyek a visszacsatolt Erdély gazdasági, közművelődési és szociális kérdéseit tárgyalták meg. Teleki miniszterelnök erdélyi ember. Ismeri az erdélyi bajokat. A visszacsatolás óta most már negyedszer kereste fel Erdély fővárosát s mindent megkísérelt, hogy az erdélyi magyarság helyzetén javítson. A két napig tartó tanácskozásokon filmszerűen forgatták le Erdély gazdasági, szociális és közművelődési bajait. A miniszterelnök meghallgatta a magyarság vezetőit s mindent megkísérelt, hogy a kormány építő munkáját összhangba hozza az erdélyi vezető emberek elgondolásaival és a helyi viszonyokkal.

A gazdasági tanács ülésén Erdély gazdasági életét és nehézségeit vonultatták föl s megtárgyalták, hogy miképpen lehet ezeken a bajokon segíteni. Teleki miniszterelnök mint egy jó orvos vizsgálta meg a bajokat és nagyvonalakban felvázolta körvonalait annak, hogy miképpen gondolja a megsegítés módjait. Azután az egyházak és az iskolák vezetőivel tanácskozott, itt is meghallgatta a különböző előterjesztéseket s azoknak az értelmében foglalkozott meg a szükséges intézkedések.

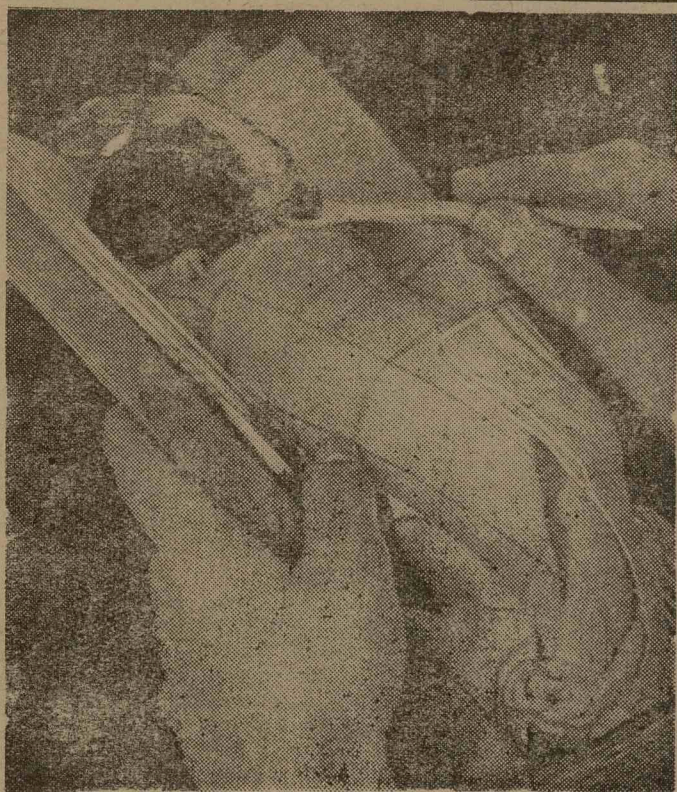
A közoktatásügy erdélyi vezetői itt is elmondották észrevételeiket és előterjesztéseiket s azoknak meghallgatása után Teleki miniszterelnök gazdag anyaggal tért vissza a fővárosba s ígéretet tett arra, hogy Erdély közoktatásügye terén minden intézkedést meg fog tenni, hogy a magyar ifjúság keresztény és magyar szellemben nevelődjék.

Az értekező szombaton folytatta tanácskozásait és itt elsősorban mezőgazdasági, a földreformmal kapcsolatos és szociális kérdésekkel foglalkoztak. Szombaton este kétszáz terítékes vacsora volt a Redoutban, ahol az összes budapesti vendégek és száz kolozsvári vezető ember vett részt. A vacsorán Teleki miniszterelnököt Vékás Lajos, a Minerva vezérigazgatója és Kolozsvár város közigazgatási felügyelője üdvözölte s megköszönte azt a szerető gondoskodást, amelyet az erdélyi kérdések iránt tanusít. Gróf Teleki Pál válaszában hangsúlyozta, hogy az erdélyi magyarság nemzeti, gazdasági, szociális és mindenféle más vonatkozásban nehéz feladatok előtt áll. Ezt a munkát még nehezebbé teszi a mai európai helyzet s az a körülmény, hogy ebben a nehéz helyzetben is

(Folytatása a 612. oldalon.)

Olasz győzelmek Északafrikában.

Mind nyilvánvalóbbá válik, hogy az angolok nem tudnak az olaszok afrikai támadásainak ellenállani. Az olaszok az összes arcvonalon győzedelmesen nyomulnak előre. Az angolok egyiptomi támaszpontjai sorra kerülnek olasz kézre. Képünk egy olaszok által elfoglalt angol támaszpontot ábrázol.

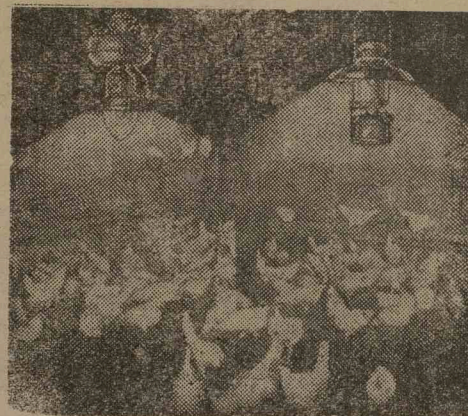

Tengeri malac az orvostudomány szolgálatában.

Az orvosi tudomány és az élettan legnagyobb felfedezéseit kísérletek során nyerik. A kísérletek elvégzésénél fontos szerep jut az állatoknak is. Az állatokkal végzett etetési kísérleteknek köszönhetjük, hogy ma az egészséges táplálkozás szabályait ismerjük. Különösen fontos szerep jutott a tengeri malacnak a vitaminkutatások terén. Etetési kísérletekkel sok olyan dolgot állapítottak a vitaminoknak a szervezetre gyakorolt hatásáról, amelyeknek az emberiség óriási hasznát veszi. Képünkön látható, hogy a gondosan ápolott tengeri malacot úgy etetik, mint a kisgyermeket. Ilyen és ehhez hasonló kísérleteknek az emberiség nagyon sokat köszönhet.

Napfénylámpák a baromfiólbán.

A nappalok megrövidülése káros befolyással van a tyukok tojástermelésére. Kevesebbet esznek és így természetesen nem tudnak annyi tojást termelni, mint hogyha hosszabb ideig táplálkozhatnak. A bajon nagy baromfi-nyészetekben

úgy segítenek, hogy napfénylámpákat helyeznek az ólba és csak annyi ideig hagyják sötétben a tyukokat, amennyi feltétlenül szükséges pihenésükre. Képünkön napfény lámpával kivilágított baromfi ólat mutatunk be.

Erőszakoskodnak az angolok Egyiptomban.

Közöltük lapunkban, hogy a tengelyhatalmak megvalósítandó terveivel kapcsolatban

Egyiptomban nagy események vannak kialakulóban. Az angolok mindent elkövetnek, hogy

Egyiptomot a maguk hatalma alatt megtartsák. Nem riadnak vissza az erőszakos eszközöktől sem. Képünkön

bemutatjuk, amint angol katonák egy olaszbarát, egyiptomi férfit letartóztatás után bekísérnek.

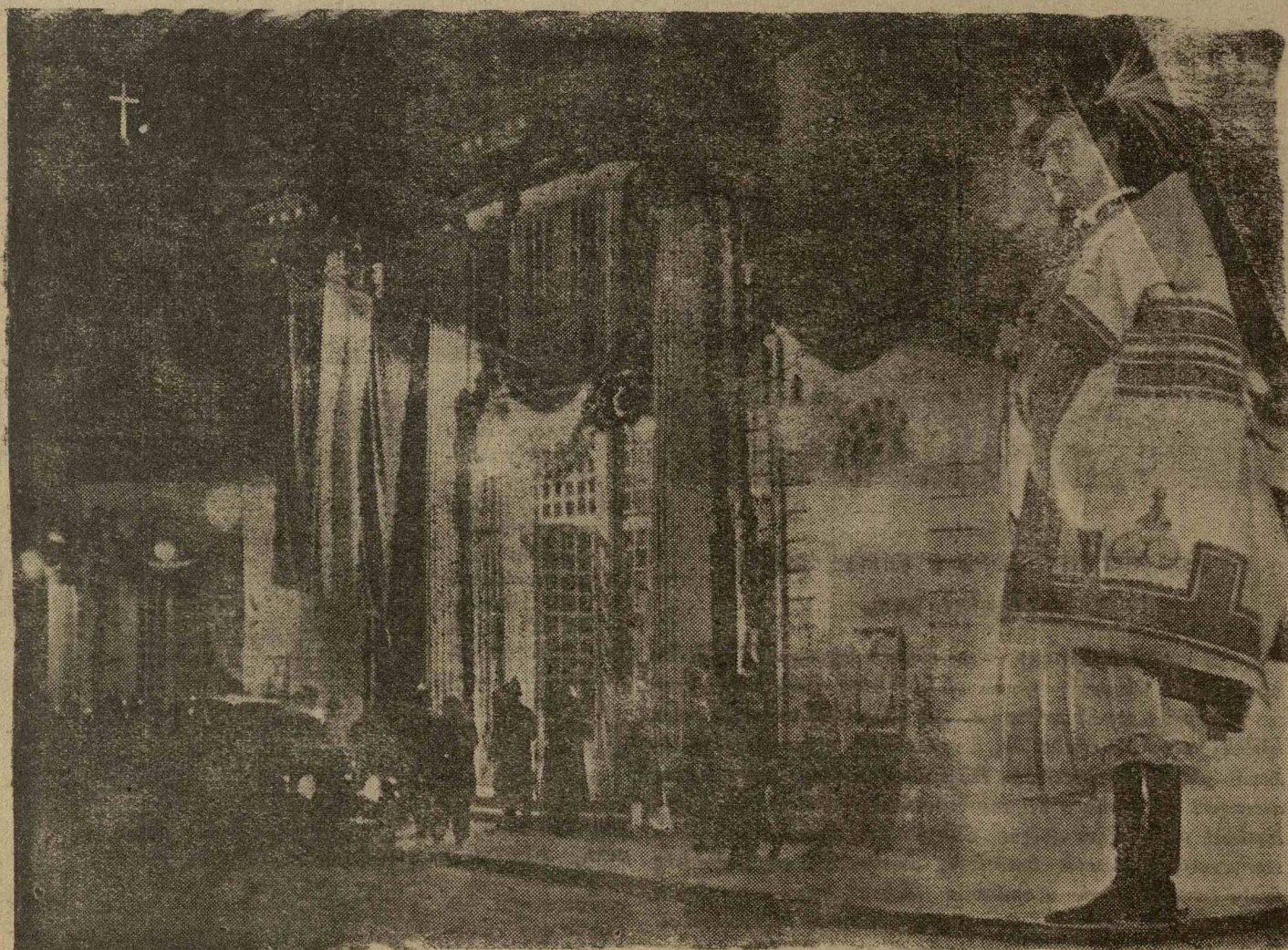
leszegényedett az erdélyi magyarság. A nehéz helyzetben át kell küzdenie magát az erdélyieknek is, míg a nagy társadalmi átalakulás, amelyben most élünk, tartani fog. Beszéde további részében hangoztatta, hogy szinte elcsé- pelt szólam: tartsunk össze. „Mindig mondjuk, de soha sem tesszük, — mondotta — pedig, ha valaha, a mai időkben valóban szükség volna rá. S aki ezt nem teszi, az nem látja azokat az óriási nehézségeket, amelyek előttünk állanak.“

Hangoztatta továbbá, hogy sietni kell a magunk meg- erősödésével, jobban kell összefognunk és keményeb- ben kell dolgoznunk. Biztató jelenségnek mondotta a kétnapos munkát, kijelentette, hogy sok értékes gondol- lat és eszme vetődött fel a tanácskozásokon. Kijelen- tette továbbá, szeretné, ha az egész országban mindenki átérezné azt a kötelességet, amit a kétnapos tanácsko- zás során mi átéreztünk. Ha továbbra is ilyen szellem- ben dolgozunk, — mondotta tovább, — és dolgozik

mindenki, meg lehetünk majd elégedve önmagunk igyekezetével. Azután néhány szóval rámutatott a 24-i egyetemi ünnepekre, azoknak fontosságára s han- goztatta, hogy azt a munkát, amit most Kolozsváron folytattak, a jövő ifjusága fogja befejezni.

— Emeljük tehát poharunkat egyértelműleg azokra a fiúkra, — fejezte be beszédét — akik majd utánunk jönnek, akik a haza jövőjének reménységei és arra a munkára, amelynek alapelveit igyekeztünk most le- rakni s amelyet mindannyian igyekezni fogunk, ki-ki a maga helyén tette is váltani.

Mindenesetre örvendetes és figyelemreméltó dolog, hogy Teleki miniszterelnök élénk érdeklődést tanusít az erdélyi kérdések iránt s különösen súlyt helyez arra, hogy az erdélyi vezetők meghallgatásával oldja meg azokat a gazdasági, közművelődési és szociális bajokat, amelyek a huszonnégy évig tartó erdélyi román impérium kinövésai ejtettek Erdély testén.

Sibiu-ben várta a Kolozsvári színház a magyar honvédeket.

Külföld

A második háborús tél. Az olasz újságok berlini jelentés alapján foglalkoznak annak a valószínűségével, hogy a háború télen is tartani fog. Az egyik olasz újság megállapítja, hogy bár Anglia sorsa a beteljesedés felé közeledik, a tengelyhatalmak mégis felkészültek a második háborús télre. Az olasz újság megállapítása szerint Németországban sokkal nyugodtabban néznek a második háborús tél elé, mint Angliában, mert annak népe nagy szenvedéseknek van kitéve. A londoni tervvel, hogy angol-amerikai-szovjet-kínai szövetség jöjjön létre, amelyben az emberiségnek fele helyet foglalna, Berlinben teljesen kizártnak tartják, mert a német-országi kapcsolatok a legkedvezőbb módon fejlődnek.

Pusztulás Londonban. Közöltük lapunkban, hogy a németek London ellen intézett támadásai minden képezetet felülmuló méreteket öltöttek. A legutóbbi híradások szerint Londonban megsemmisült az ipari üzemeknek több mint fele és az angol repülőterek sorra pusztultak el. London különböző helyein állandóan nagy tűzvészek pusztítanak és Londonban a fejtelenség óriási méreteket kezd öltetni.

Támadnak a japánok Középkinában. A japánok Középkinában háromszáz kilométeres arcvonalon támadást indítottak a kínai hadsereg ellen. Ezen a részen körülbelül husz kínai hadosztály áll. Az arcvonal ellen intézett japán támadásokkal egyidejűleg a japánok a levegőben is támadásra indultak. Ezen az arcvonal szakaszon 1937 óta nem folytak komolyabb hadműveletek. A japán támadásnak máris eredményei mutatkoznak.

Fontos!

Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a nagyméltóságú m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur kivánságára az összes alsó- és középfokú állami és felekezeti iskolák mindennemű tankönyve és nyomtatványa a Minerva Műintézet R. T., Kolozsvár utján kellő időben kerül terjesztésre. Megfelelő felvilágosítást készséggel ad a **MINERVA MŰINTÉZET R. T. Kolozsvár, Brassai-utca 5.**

Fontos!

bukaresti magyar népközösségi iroda zavartalan működése céljából szervezetünk népi, szociális munkájának érdekében e hó 11-én délután 6 órakor a romániai magyar népközösség bukaresti szervezetének nevében megjelentem a Románia új rendjét és totális államformáját képviselő légionista szervezet bukaresti vezetője előtt. Bejelentettem szervezetünk működését és kértem a légionista szervezet jóindulatát Bukarestben élő magyar népünk iránt. A légionista szervezet vezetője előtt tett látogatásomnak csupán ez volt a célja.

Magyar Szövetség alakul Jugoszláviában. A jugoszláviai magyar kisebbség vezetői tanácskozásiakat folytatnak, hogy magyar szövetséget alakítsanak. A jugoszláv kormány megértést tanúsít a magyar törekvésekkel szemben. A magyarság a közeljövőben jóváhagyás végett benyújtja kérését a jugoszláv kormányhoz.

Vashiány fenyegeti Angliát! A norvég és svéd acél teljesen Németország rendelkezésére áll. Az angol vasipar pedig nem tud anyaghoz jutni. Ez teljesen megbénította az angol vasgyárakat. Hadianyagot sem tudnak készíteni és így az angol hadsereg felszerelése napról-napra hiányosabbá válik. Anglia most úgy próbált súlyos helyzetén segíteni, hogy Amerikából rendel különböző vas és acélkészítményeket.

Zavargások Indiában. A helyzet Indiában napról-napra súlyosabbá válik. Az indiai kongresszus határozata szerint India népe a polgári ellenállás útjára lépett. Több helyen voltak nagy tüntetések. Egy városban a rendőrség az utcákon felvonuló tömeg közé lőtt. Hat ember meghalt, hatvan ember súlyosan megsebesült.

Német visszatérők téli tábora. A Bukovinából és Dobruzsából hazájukba visszatérő németek számára Salzburgban téli tábort létesítettek. A táborban hater ezer embert fognak elhelyezni.

Romániában működik a Magyar Népközösség. Dr. Papp Béla, a romániai Magyar Népközösség bukaresti tagozatának elnöke a következő nyilatkozatot tette:

— A magyar és román nép között keletkezett feszült légkörben a

Kérjen mutatószámot
gyermek számára a

ÚJ CIMBORA

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.

KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 5. SZ.

ELŐFIZETÉS:

Félsz évre — — 7— Pengő

Fél évre — — 350 Pengő

Negyed évre — 175 Pengő

Németország üzemanyag készlete nagyobb, mint a háború kezdetén! Német hivatalos helyen megállapították, hogy az angol légitámadások nem okoznak zavart Németország üzemanyag ellátásában. Németország üzemanyag készlete ma többmillió tonnával nagyobb, mint volt a háború kezdetén.

Külföldi román vagyonok sorsa. Anglia és az angol gyarmatok zárolták az összes román követeléseket. Az Egyesült Államokban elköbölték a románok vagyonát.

Nincsenek német csapatok Bulgáriában. A hírek, hogy Bulgáriában német csapatok tartózkodnának, nem felelnek meg a valóságnak. A híreket az angolok célzatosan terjesztik.

Németországba látogatott az olasz külkereskedelmi miniszter. Riccardi, olasz külkereskedelmi miniszter Németországba látogatott. A minisztert Hitler vezér és kancellár is kihallgatáson fogadta.

Vagyonellenőrzési eljárás Romániában. Romániában 40 közjogi méltóságot viselt személy ellen vagyonellenőrzési eljárást indítottak.

Tömegesen hagyják el az angolok Romániát. Románia területéről az angolok nagy tömegekben távoznak el. Az angol újságírók is eltávoztak Bukarestből. A román fővárosban csupán egy angol híroroda teljesít szolgálatot.

A délamerikai államok nem segítik Északamerikát. Az Északamerikai Egyesült Államok újságjaiban hírek jelentek meg arról, hogy az Egyesült Államok Délamerikában tengerészeti támaszpontokat létesít. A Délamerikából származó hírek szerint az északamerikai hiradás nem felel meg a valóságnak, mert a délamerikai államok nem adnak tengerészeti támaszpontot az Északamerikai Egyesült Államoknak.

Nagy támadás Málta ellen. Olasz bombavető gépek nagy támadást intéztek Málta szigetén, katonai célpontok ellen. A repülőgépek nagyon sok bombát dobtak le. A heves harc ellenére visszatértek kiinduló pontjukra.

ERDÉLY LEGJOBB MEZŐGAZDASÁGI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKLAPJA: A

MEZOGAZDASÁGI SZEMLE

MUTATVÁNYSZÁMOT INGYEN KÜLD A KIADÓHIVATAL

KOLOZSVÁR
BRASSAI-UCCA 5. SZÁM.

Előfizetési díja egész évre csak
4° — Pengő

Kisegítő hadsereget állít fel Jugoszlávia. A jugoszláv hivatalos lapban rendelet jelent meg kisegítő hadsereg felállításáról. A rendelet szerint a hadügyminiszternek joga van békében és háborúban vagy mozgósításkor behívni mindazokat, akik nem teljesítenek katonai szolgálatot, hogy kisegítő hadseregben teljesítsenek szolgálatot.

Amerika decemberig vár. Az Észak-amerikai Egyesült Államok ellenzéki politikusai tiltó szavukat emelték fel a terv ellen, hogy Amerika belépjen a háborúba. A közvélemény attól tart ugyanis, hogy az Egyesült Államok december hónap folyamán belép a háborúba.

Ujra kigyulladt egy román olajkut. A román petróleum vidéken egy kőolajkút kigyulladt. A megállapítások szerint a tűz szándékos gyújtogatás folytán keletkezett.

Olaszországban emelték a cukoradagot. Olaszországban, tekintettel a jó cukorrépa termésre, az egy személyre eső, havi cukoradagot száz grammal felemelték. A jelenlegi cukoradag 600 gram, tehát egy félkilónál valamivel több.

Romániában nem szabad friss kenyeret árusítani. A román nemzetgazdasági minisztérium elrendelte, hogy csak az olyan kenyeret szabad árusítani, amelyik legalább egynapos. Egyidejűleg intézkedés történt, hogy a szegényebb néposztály számára a háromnegyed kiló súlyú kenyeret 7 lejért adják, a különbözetet a pékeknek a hatóságok térítik meg.

Az oroszok csapatokat vontak össze a román határon. Az oroszok a román határ közelében husz hadosz-

tályt vontak össze. Bukaresti katonai körök véleménye szerint a gépesített orosz csapatok és a légi haderő csupán katonai gyakorlatokat végez. Bukrestből cáfolják a híreket, hogy a szovjet csapatok átlépték volna a Dunát.

Anglia a Balkánon elveszítette a gazdasági háborút! Az egyik német újság megállapítja, hogy a német csapatoknak Romániába való érkezésével Anglia a gazdasági háború egyik legfontosabb ütközetét vesztette el. Nem tudta megakadályozni, hogy Németország kiaknázza Románia természeti kincseit. Jelenleg a kőolajvidéket német csapatok őrzik és Németország olajszüksége teljesen biztosítva van.

A magyar-jugoszláv viszony. Bizonyos célzatos hírekkel szemben egy jugoszláv újság megállapítja, hogy Jugoszláviát természetes érdekei a középeurópai létterbe kapcsolják. Jugoszlávia magatartása Németország és Olaszország irányában teljesen világos és Jugoszlávia létérdekeinek a figyelembe vételén alapszik. Megállapítja a jugoszláv újság, hogy a magyar-jugoszláv viszony a kölcsönös bizalmon épült fel.

Pillanatfelvétel a Kolozsváron megtartott erdélyi értekezletről. Az elnöki asztal közepén Teleki Pál gróf miniszterelnök, mellette jobbról Pataky Tibor dr. miniszterelnökségi államtitkár, balról Lukács Béla földművelésügyi minisztériumi államtitkár, tétele balra Bethlen István gróf foglal helyet. Pataky Tibor dr. államtitkártól jobbra ül Pázsint Ödön miniszteri osztálytanácsos. A kép balszélén Vásárhelyi János erdélyi református püspök éppen előterjesztéseit adja elő; előtte az elnöki asztal balszárnyán Tomcsányi Kálmán belügyminiszteri államtitkár áll.

MIREK

Az első derek. Október második felének derült éjszakái meghozták az első dereket. A dér sok helyen a kukoricának ártott, mert nem volt beérve. Általában azonban azt mondhatjuk, hogy a hosszú és meleg ős következtében a kukorica reményen felül beért. Teljes termés ugyan nem lesz, de a termés háromnegyed része jó lesz használatra.

Magyar leventék Rómában. Rómába 170 főből álló leventecsapat érkezett. A magyar leventék a pápa előtt is megjelentek kihallgatáson. Pius pápa a leventékhez magyarnyelvű beszédet intézett.

Elbucszott a Ferenc József Tudományegyetem Szegedről. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem a világháború után Szegedre tette át székhelyét Most, hogy Kolozsvár ismét Magyarországhoz került vissza, a Ferenc József Tudományegyetem visszatér Kolozsvárra. Az egyetem Szeged városától ünnepélyes külsőségek között bucsuzott el.

A magyar rádió csak december elsejétől szed díjakat. A magyar rádió a postahivatalok útján cseréli ki és adja ki a rádió engedélyeket. Előfizetési díjakat csak december 1-től

kell fizetni. Új intézkedés, hogy ha valaki egy ideig a rádiókészüléket nem akarja használni, nem kell, hogy díjat fizessen. A posta azonban erre az időre a rádiót lepecsételi és az eljárásért 50 fillért kell fizetni.

Szövőgyárakat létesítenek a Székelyföldön. A magyar szövőgyárak elhatározták, hogy nem budapesti üzemeiket fogják kibővíteni, hanem elsősorban a Székelyföldön fognak iparvállalatokat létesíteni. A magyar szövőgyárak célja az, hogy a székelységnek foglalkozási lehetőséget nyújtsanak.

Milyen súlyú csomagot lehet küldeni a postán? A m. kir. Posta Igazgatósága rendelete értelmében a csomagok súlyhatárát 20 kilogramban állapították meg. 20 kilóig belföldön mindenhol lehet csomagot küldeni.

Magyar szertartásukká alakultak át a békésmegyei görögkeleti egyházak. A hazai román és szerb görögkeleti egyházközségek kebelében élő magyar anyanyelvű hívek már évekket ezelőtt mozgalmat indítottak, hogy külön magyarszertartású egyházközségeket szervezhessenek. Békéscsabán és Békésen a tervet végrehajtották. Istentiszteleti nyelvük ezután a magyar lesz. Rövidesen nagyon sok más egyházközségben fognak hasonlóan cselekedni.

Félfaru utazás az Országos Protestáns Napokra. Az ez évi Országos Protestáns Napokra, amelyet az Országos Bethlen Gábor Szövetség a visszatért Erdély jegyében rendez meg, magas vasuti kedvezmények állnak a felutazó közönség rendelkezésére. Az ország bármely részéből Budapestre és vissza való utazásra 50%-os kedvezményre jogosító igazolványok már kaphatók minden IBUSZ irodában, a megbízottaknál és a legtöbb protestáns lelkész hivatálnál. Ezek az igazolványok nemcsak Budapestre és vissza jogosítanak félfaru utazásra, hanem azonfelül Budapestre bárhova egy oda és vissza való utazásra is a magasabb kocsiosztályon, az alacsonyabb kocsiosztályú jegy megváltása ellenében. Budapestre legkorábban október 24-én, legkésőbb november 5-én lehet felutazni, a Budapestre való visszautazásra október 26-tól november 7-ig érvényesek az igazolványok. Erdélyből az Országos Protestáns Napokra felutazni szándékozik a kedvezményes vasuti igazolvány felmutatása ellenében az illetékes katonai hatóságoktól kiutazási engedélyt kapnak.

Muzeum lesz Kemál szmirnai házából. Kemál pasa szmirnai házából a török kormány muzeumot alakít. A muzeumban fogják összegyűjteni az első török köztársasági elnökre vonatkozó emlékeket.

Tanítók és tanárok figyelmébe!

Megérkeztek az iskolai tankönyvek, utasítások és rendtartások.

I. Elemi iskolák részére:

Gondnoksági utasítás az állami népiskolák számára, kötve —	1.40	Pengő
Az iskoláztatási köteleesség teljesítésének biztosításáról szóló 1921. XXX. t. c. végrehajtási rendelete, kötve — — —	2.40	„
Iskolaszéki utasítás a községi népiskolák számára, kötve — — —	1.40	„
Utasítás a körzeti iskolafelügyelők és a Kir. Tanfelügyelői hivatalok iskolalátogató tagjai részére, kötve — — — —	0.70	„
Tanterv és utasítások a népiskola I—VI. o. számára — — —	2.30	„
Tanterv és utasítások a népiskola VII—VIII. o. számára — — —	0.40	„
Tanterv a kisebbségi népiskolák számára — — — —	0.80	„
Tanterv és utasítások az általános továbbképző népiskola számára — — — —	0.80	„

II. Középiskolák részére:

Tanterv a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve — — —	1.50	Pengő
Utasítások a gimnáziumi és leánygimnáziumi tantervről, 2 kötet — — —	5.50	„
Rendtartás a gimnázium és leánygimnázium számára, kötve — — —	1.50	„
Általános utasítások a gimnázium és leánygimnázium számára — — —	1.80	„
Tanításterv a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve — — — —	3.—	„
Rendtartás a kereskedelmi középiskola és a kereskedelmi leányközépiskola számára, kötve — — — —	2.—	„
Tanításterv és rendtartás a háztartási, gazdasági szaktanfolyam és az egyéves háztartási, gazdasági továbbképző tanfolyam számára — — — —	1.—	„
A középiskolákról szóló 1934. XI. T. c. végrehajtási utasítása — — — —	0.60	„
Utasítás a közoktatásügyi igazgatásról szóló 1935. VI. T. c. végrehajtására — — — —	0.80	„
Rendtartás a polgári iskola számára — — — —	1.50	„
Tanterv és utasítás a polgári fiúiskolák számára — — — —	6.—	„
A gimnáziumok (leánygimnáziumok) igazgatására vonatkozó legfontosabb érvényben levő rendeletek. Szerkesztette: Dr. Jámbor György, kötve — — — —	5.—	„
Polgári leányiskolai tanítás terve és a reá vonatkozó utasítások — — — —	6.50	„
A női kereskedelmi szaktanfolyamok szervezete és tanításterve — — — —	1.60	„

A rendeléseket az összeg előzetesbe küldése esetén portómentesen, különben utánvétellel szállítja a

„Műnyv” Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár, Brassai-ucca 5. sz.

Európa legnagyobb könyvtára.

Európa legnagyobb könyvtárai közé tartozik a bécsi birodalmi könyvgyűjtemény. A gyűjteményben 500 ezer könyv és 80 ezer kézirat van. A kéziratok között rendkívül nagyértékűek is vannak.

Jókarba helyezik az erdélyi keskenyvágányú vasutakat. A kormány addig is, amíg a nagyarányú vasútépítési tervek kivitelét Erdélyben megkezdik, rendbehozza a keskenyvágányú vasutakat. Erre a célra kétmillió pengőt irányoztak elő.

Halászkat ölt meg az uszóakna. Norvég halászkok egy uszóaknára akadtak. Miközben az aknát szárazföldre húzták, az akna felrobbant. Öt halász meghalt, egy halász súlyosan megsebesült.

Nem változik meg a menetrend.

Október hónapban a magyar államvasutak igazgatósága meg szokta változtatni a menetrendet és a vonatok májusig a téli menetrend szerint közlekednek. Idén a MÁV nem változtatja meg a menetrendet. A kelet-magyarországi és erdélyi vonatok menetrendje október közepén külön füzetben jelenik meg.

RÖVID HIREK

Svéd-magyar gazdasági tárgyalások. November hónap folyamán svéd bizottság érkezik Budapestre gazdasági tárgyalások lefolytatására.

Szabályozták Romániában a fizetéseket. A vasgárdista kormány szabályozta a tisztviselői fizetéseket. A rendelet szerint egyetlen állami tisztviselőnek sem lehet havonta 20 ezer lejnél magasabb fizetése.

Működik a Vezuv tűzhányó. A Nápoly mellett levő tűzhányóhegy erőteljesen működik. A tűzhányó töleléből nagy lángnyelvek csapnak ki.

Főkonzulátust állított föl Románia Kolozsváron. A román kormány kolozsváron főkonzulátust állított fel. Főkonzullá dr. Căinezu János főkonzult nevezték ki.

Kisiklott egy angol gyorsvonat. Egy gyorsvonat London közelében kisiklott. Több kocsit összetört. Kétfő ember meghalt.

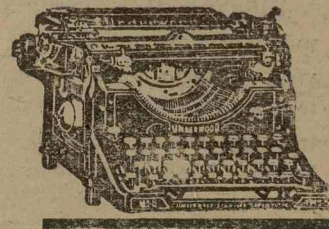
Farkasok a máramarosi havasokban. A máramarosi Dombó községben a farkasok juhnyáját támadták meg. Hatvan juhot téptek szét.

Egy amerikai tudós feltalálta a halálsugarat? Egy amerikai tudós nyilatkozatban jelentette be, hogy feltalálta a halálsugarat. A tudós kijelentése szerint a halálsugár segítségével négy kilométer távolságról meg lehet ölni egy bikát.

Nagy vihar a Fekete tengeren. Romániai jelentés szerint a Fekete tengeren vihar pusztított. Konstanca vidékén a vihar nagy károkat okozott.

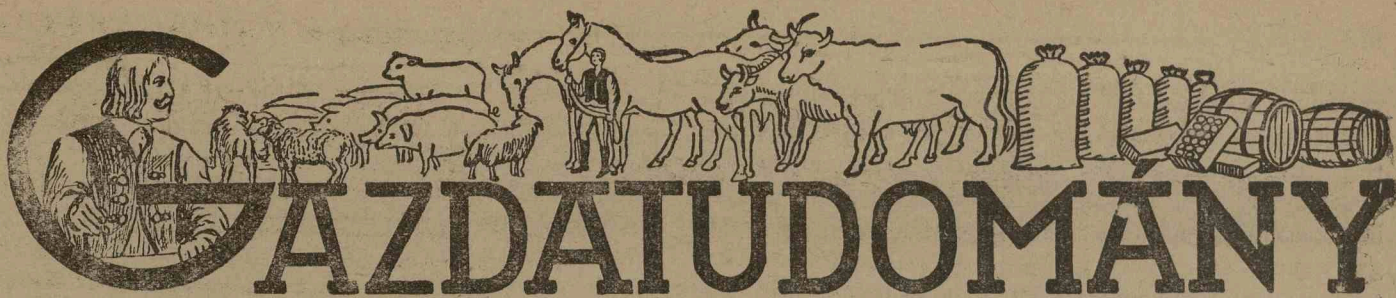
SMITH PREMIER Nr. 60.
REMINGTON
UNDERWOOD és CORONA

IRÓGÉPEK

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító-kellékekkel. Speciális javító-műhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépek nagy raktára.

„RAPID”
IROGÉPVALLALAT
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-UTCA 33

Ujitsunk vetőmagot!

Termesztett növényeink részben vagy egészben elveszítik jó tulajdonságaikat, ha hosszabb időn át ugyanazon viszonyok között termelődnek.

Több mint két évtizeddel ezelőtt, 1918-ban, eredeti *Székács*-féle nemesített búzavetőmagot szereztem be. Nagyszerűen bevált. Az 1919/20-ik gazdasági évben, tehát a második fordulóban, jól megművelt, trágyás fekete ugarban, 17 métermázsza termett holdanként, kavicsos, de jól művelhető homokos agyag talajban, keleti szelid lejtőn, a bikafalvi határban.

Azután is éveken át meg voltunk elégedve az eredménnyel.

Zoltán fiam, a gazdaságnak folytatólagos kezelője, többnyire korai krumpli után vetette. A holdankénti hozam 14–15 métermázsza szokott lenni.

Mindamellettt a dr. *Konopi* által nemesített *odvosi* búzát és később a *bánkúti* nemesített búzát is jó sikerrel termeltük.

Néhány évtől fogva azonban mind fogékonyabb lett a *Székács* búza a rozsda iránt. A termése csökkent.

Az 1938/39-ik termelési évben a *Székács*-féle és a *bánkúti* búza olyan táblába került, egymás mellett, a Nagyküküllő völgyében, lapályon, amelynek

felében előzően kender s a másik felében lucerna volt. A tábla ugy hasított kétfelé, hogy mind a két-féle búza egyforma viszonyok közé került.

Gyönyörűen fejlődött mind a kettő. Főképp a lucerna utáni részek sötét-sötét zöld és az erőteljes szárazon oly széles levelek, hogy mindenkinek felkelte a csodálatát.

A szemzés kedvezően haladt előre és már teljesen telve voltak a szemek, amikor hosszabb szárazság után jött egy örvendeztető zápor eső. Erre egy borús nap és megint meleg.

Alig telt el négy-öt nap s a *Székács* búza olyan lett a rozsdától, mintha sárga festékekkel mázolták volna be. A holdankénti termés 8 métermázsza aszott szem volt.

Mellette a *bánkúti* is mutatkozott rozsda, de tizedrésznyi sem, mint az előbbin. Ennek 14 métermázsza volt a terméshozama, szép, telt szemek.

Ez igazolja azt, amit soraim kezdetén irtam.

Jön a vetés ideje. Jó lesz a régi magot ujjal cserélni.

Sz. Székács Péter.

Őszi munkák a gyümölcsösben.

Lapunk előző számában részletes szemlét tartottunk a gyümölcsösökben kárttevő hernyók között. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy az idejé esztendő tanulsággal szolgált, hogy a kárttevők elleni küzdelmet szakszerűen kell folytatni, mert csak úgy lehet megnyírási gileg kifogástalan gyümölcsöt termelni. A permetezések szakszerű rendjének betartása mellett egyebekre is kell vigyázni. Az alábbiakban rövid néhány olyan fontos őszi teendőről emlékeztünk meg, amit minden kisgazda könnyen, nagyobb költség befektetése nélkül elvégezhet.

Még mielőtt a nagyobb fagyok beállanak, meszeljük be gyümölcsfáink törzsét és a vastagabb ágakat sűrű mésztejjel, hogy a fák kérgén megtelepült zuzmókat és mohákat, melyek a fák egészségének rovására élőködnek azokon, elpusztítsuk, megsemmisítsük. Az olyan gyümölcsösökben azonban, ahol a vértetű szokott garázdálkodni, ez a művelet nem tanácsos, mert a fehérre meszelt fákön megnehezíti a vértetű fölfedezését, lévén a vértetű teste hófehér viaszgyapjával fedve. A fák kérgének bemeszelése

még abból az okból is célszerű, mert a fehérre szinezett fakéreg alatt a téli és kora tavaszi melegebb nap sugarakat kevésbé nyeli el, mint a sötétebb színű fakéreg, tehát nem indulhat meg a nedvkeringés idő előtt, tehát a melegebb napok után következő hidegebb időjárás nem okozhat nedvkeringési zavarokat és fagyfoltokat.

A fagymentes téli napokon van az ideje annak, hogy gyümölcsfáink talaját megtrágyázzuk és a talajt mérsékelt mélyen fölássuk, — de ne csak a régi elavult szokás szerint: csak a fák töveit hányjuk föl, hanem az egész területet, mert a fák tápláló gyökerei nem közvetlen a törzs körül vannak, hanem a fák koronáinak csorgási határán, tehát csak akkor láthatjuk hasznát a trágyázásnak és fölásásnak, ha a tápláló gyökérzet közvetlen közelében történik. Ha módunkban van, ezeknél a műveleteknél engedjük be gyümölcsösünkbe a baromfiakat és sertéseket. Ezek az állatok rengeteg kártékony rovar, azok petéit, hernyóit, kukacait, bábjaikat pusztítják el, lévén ezek nekik kedves csemege és jó táplálék. Mielőtt azonban ezeket a mű-

veleteket megkezdendők, hogy gyümölcsfáinkat és a gyümölcsöst megvédjük a különféle: a leveleket, virágokat, gyümölcsöket megtámadó és elpusztító gombabetegségek károsításától, a már lehullott leveleket, a fákon maradt összeaszódott gyümölcsöket gyűjtsük össze nagy gondnal, égessük el, hogy az azokon tapadó gombacsirákat megsemmisítsük. — Semmi szín alatt se vessük az összegyűjtött lombot és az összeaszott gyümölcsöket a trágyahalomra, mert a gombacsirák ott tovább fejlődnek, szaporodnak, a szelek szárnyán a fákra juthatnak. Ellenben a gondosan végzett elégetés után visszamaradt hamut, a gyümölcsös trágyázására használjuk.

Még a lombhullás előtt, vagy annak tartama alatt könnyen megláthatjuk az elszáradt, vagy szárazcsának indult galyakat. Ezeket a galyakat és ágakat föltétlen vágjuk le ágfűrészszel vagy nyeseóllóval, égessük el, mert azoknak kérge alatt a különféle szűbogarak petéi, kukacai, bábjai, esetleg teljesen kifejlődött egyedei vannak elrejtözve. A rejtekekben teljesen kifejlődött bogarak a tavaszi melegebb napok bekövetkeztével elhagyván rejtekhelyeiket, igaz, hogy első sorban a beteges ágakat támadják meg, hogy azokba rakják le petéiket és a természet rendje szerint tovább szaporodjanak, de ilyenek híján a teljesen ép és egészséges ágakat is megtámadják és a fák pusztulását okozzák.

Ne felejtsük el, hogy a gyümölcsösökben kirakott, mesterséges fészekoduk és a téli etetőházikók, amiket minden gazda holmi ócska deszkadarabokból

könnyűszerrel elkészíthet, kirakhat gyümölcsösében, hogy azokban a mi ingyenmunkásaink: a rovarévó éneklő madarak, cinegék, nyaktekercsek, légykapók, farkályok, fakopáncsok, fakuszók stb. a téli zord időben éjjeli szállást, menedéket szolgáltatnak. A tavaszi idők bekövetkeztével pedig költőfészkeikül szolgálnak, az etetőházikókban pedig némi eledellel: napraforgómag, tökmag, az asztalainkról és konyháinkról lekerülő némi husrészeket tartalmazó csontokkal, faggyudarakkal, szalonna bőrkével kedveskedünk Nekik. Így sok hasznos madarat honosíthatunk meg gyümölcsösünkben, melyek bámulatos és fáradhatatlan szorgalommal és kitartással vannak segítségünkre a kártékony rovarok irtása terén. Mert nincsen olyan az emberi szemek elől elrejtett pete, kukac, hernyó, báb, bogár, legyen az a fák és egyéb növények virágában, levelein, szárán, bimbójában, a gyümölcsben, magban, a fa kéregpedéseiben, azok kérge alatt, vagy éppen a fa testében, egyéb növények szárában elrejtve, amit azok föl ne fedeznének és olthatatlan éhségük csillapítására föl ne kutatnának, föl ne fatnának és azzal kiszámíthatatlan hasznot ne hajtanának az emberiségnek a kártékony rovarok pusztítása terén.

A fentebb elmondottakból tehát kiténik, hogy gondos, kitartó szorgalommal, előrelátással s aránylag kevés munkával és költséggel módunkban áll gyümölestermésünket a kártékony rovarok károsításától megóvni.

Kleisl Gyula.

Nem kell a szőlőtermelést korlátozni!

Erdély északi részének visszacsatolása előtt több ízben volt szó arról, hogy a szőlőtermelést korlátozzák. Magyarország területének megnagyobbodása következtében a korlátozás feleslegessé vált. Az ország belső borfogyasztását ugyanis a mai szőlőterületek mellett nem lehet biztosítani.

Gyűjteni kell a fáradt olajat!

Az iparügyi minisztérium rendelete értelmében minden vállalatnál és minden üzemben gyűjteni kell a fáradt olajat. Hasonlóan a gépjárművek által felhasználás után visszamaradó fáradt olajat is meg kell gyűjteni. Az olajat különleges eljárással felújítják.

Megnyílik a székelyudvarhelyi ipari szakiskola. A régi jöhrüi szakiskolánk, amely egy egész sereg székely tehetséget készített elő művészi pályára, most már újból az ódes anyanyelvünkön folytatja működését. A négy évfolyamu intézetünk az elemi iskolák négy osztályát végzett, egészséges, ipari foglalkozásra alkalmas tanulókat veszi fel. Középfelsőosztály al-sőbb osztállyal rendelkezők a II. évfolyamra is felvehetők. Szakcsoportok: I. agyagipar (edények és eszerp-kályhák gyártása). — II. Műasztalos. — III. Mintázás és szobrászat fából. Az iskolai illetékek szerények. Egészséges bennlakás! (Fizetendő díjakról egyelőre nem tudunk tájékoztatást adni!) A tanítás kezdete október 15. Jelentkezni lehet levélben is! Okmányok hiánya a felvételhez akadályul nem szolgál. A székely ősi tehetségek

Jól sikerült a rizstermés Magyarországon.

Idén a Hortobágyon 100 katasztrális hold volt bevetve rizszel. Az idei termés mennyiségileg ugyan nem éri el a tavalyit, azonban minőségileg elég jónak mondható.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni

felkutatásában kérjük a tanítóság segítségét. Bányai János geológus, igazgató.

Mi lesz a hitbizományokkal?

Gróf Teleki Pál miniszterelnök a képviselőházban kijelentette, hogy az új politikai földbirtok törvény a hitbizományok kérdésével is fog foglalkozni. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy bizonyos körülmények között a nagybirtokoknak van létjogosultsága, a tulságosan nagybirtok azonban nem kívánatos.

Védd az állatot — hazádnak szolgálj.

Az erdélyi juhállomány nemesak a gazdák, de egyben az ország vagyona is, tehát közkinés, melyet védeni, óvni kell minden veszélytől. E pillanatban nincs nagyobb veszély a májméteynél, mely a sok esőzés, árvíz következtében az idén különösen veszedelmesnek mutatkozik.

A gazda eddig is distolozta juhait, most azonban tudnia kell, hogy saját hazájának javát szolgálja, ha állatait jó erőben tartja. Az anyaországhoz visszatérve, a juhtartó gazdák a következő tudnivalókat kell megjegyezniük:

Erdélyben mindig egy fekete, ezüstfelirású Distol-Express volt szükséges egy juh sikeres distolozásához. Viszont az anyaországban másfajta Distol van forgalomban, melyből négy tok szükséges egy juh kezeléséhez,

Tíz új téli gazdasági iskola.

A földművelésügyi minisztérium tíz új téli gazdasági iskola felállítását határozta el. Az iskolákban az oktatás díjmentes lesz.

Emelkednek a földárak.

A mezőgazdasági birtokok ára az utóbbi időben nagyon emelkedik. Utóbbi időben a termények ára drágult és ez okozza a földárak emelkedését is. Debrecen környékén például egy hold elsőrendű szántó ára 1500—1800 pengő.

melyet négy napra felosztva kell beadni.

Az anyaországbeli módszer tehát nem annyira alkalmas, mint az erdélyi, melynél egy tok Distol-Express egy juhot kigyógyít a méteyből. De a négytokos módszernek az is hátránya, hogy négy tok beszerzési költsége is magasabb, mint egyetlen toknak.

A gazda tehát a patikában továbbra is egy tokos Distol-Express-t kér és fogad el és semmiesetre sem az anyaországban eddig forgalomban volt olyan juh-Distol, melyből négy tokot kell adagolni. Pénzkidobást jelent, ha akár rábeszélésre, akár takarékoskodni akarásból az anyaországbeli juh-Distolból csak egy darabot adna. A juh nem gyógyulna meg s a pénz mégis elmenne.

Több cukor lesz idén, mint tavaly volt.

A cukorrépatermésről a végleges kép kialakulóban van. A jelek szerint idén 30—40 százalékkal több cukorra lehet számítani, mint tavaly volt.

Milyen lesz a kukoricatermés?

A kukorica beérését az utóbbi hetek meleg időjárása kedvezően befolyásolta. Magyarország szükséglete, amely évente 24 és félmillió métermázsa, fedezetet nyer az ideai termésből. A kukorica forgalmára vonatkozólag vitéz Darányi Béla a Futura elnök-vezérigazgatója rádióbeszédében említette, hogy még mielőtt az ideai termésű kukorica piacra kerül, a kormány ennek az igen fontos cikknek az 1940-re vonatkozó árát meg fogja állapítani. Ugyanakkor szabályozni fogják a kukorica forgalombahozatalát is.

Az ideai szüret mérlege.

A szüret Erdély legtöbb helyén végetért. Amint már jeleztük is, az eredmény mind minőségileg, mind mennyiségileg rendkívül gyenge. A visszacsatolt területeken csak az Érmellék szőlővidéke nagyjelentőségű. Itt azonban olyan gyengén sikerült a szüret, hogy a rendes termésnek alig szüretelték tizedrészét. Erdély jelenlegi szőlőtermése a borszükségletet legfeljebb két hónapra fedezi.

Csökkenet a borfogyasztás.

A fővárosban és a vidéken a borfogyasztás feltűnően csökkent. A borfogyasztás csökkenésének oka részint a gazdasági életben történt eltolódás, részint pedig a bor megdrágulása. Tekintettel arra, hogy a szüreti hírek nagyon rosszak, nincs kilátás arra, hogy a bor megolesul.

Németország sok juhot vásárolt Jugoszláviában.

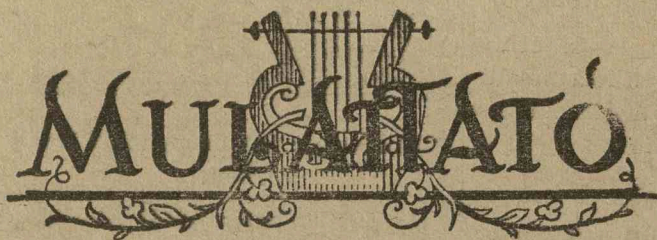
Németország husellátásának biztosítására Jugoszláviában a német külkereskedelmi hivatal huszezer darab juhot vásárolt. A juhok szállítása megkezdődött.

1-ETLEN
EZÜSTFELIRÁSÚ

**DISTOL-
EXPRESS**

6

és megmenti méteyles juhod a pusztulástól!
LEGJOBB IS! MAGYAR IS!

ÜNNEPEL A SZÉKELY

Üzenetet kaptunk az édes anyánktól,
Duna-Tisza tájról, szép Magyarországról.
A szabadság napja végre valahára
Süt Erdélyországra.

Az országot mentén nagy porfelhő támad,
Sebes gépkocsikon jön egy honvédszárad.
A kezüket nyugtják jó Horthy legények,
Megjöttünk testvérekl

Felveszi a székely az ősi ruháját,
Összegyűjti fiát s minden szép leányát.
Horthy mikor lejön, legyen amit lásson,
Legyen tündéralom!

Rázendit a banda egy szép indulóra,
Vigan néz a székely nemzeti zászlóra.
Lengő zászlók alatt legények, leányok
Viruló virágok.

Másfel ezer óta székelyek itt laknak.
Mikor volt még párja ennek a szép
napnak?
Kormányzónk, Hitvese és a földnek népe
Néz egymás szemébe.

Ünneplő nép tolong az uccákon végig,
Száll a Himnusz dala föl a magas égig.
Az Isten is örül, könnyezve néz reánk,
Visszanyertük hazánk.

— Visszanyertük hazánk, — de csak
egyik felét,
Bílines tőri most is sok testvérünk kezét.
Kesereg a Turul, nem leli a párját,
Székely a hazáját.

Zúgnak a harangok, imádságra hívnak,
Mia mi örvendezünk, ők sírnak, de
nak.
Sorsuk bár kegyetlen, mostoha és kemény,
Szívükben a remény.

Turulmadár nem rak fészket az útszélre,
Vágyik vissza Kárpát sziklás szent
bércére.
Ott az ősi fészke. Ott száll magasságba,
S néz Magyarországra.

Magyarok Istenet hallgasd meg az imánkl
Add vissza egészen ezeréves Hazánkl
— Hadd legyen még egyszer ünnep
a világon,
Szép Magyarországon.

BÁRÓ JÓZSEF ismeri-e?

Történetek.

1. Mindentudó doktor.

Egy szegény varga, hogy nyomorult életét jobbra fordítsa, hasonló állapotú szomszédjával lopásra és jövendőmondásra szövetkezett. Abban állapotok meg, hogy amit a szomszéd ellop, azt ő majd visszajövendöli a károsultaknak. Az egyesség értelmében a paraszt a legjobb gazda két lovát, majd egy másik ember hat ökrét elhajtotta és az erdőben elrejtette. Mindkét esetben a ravasz varga jó pénzért kiderítette az eltűnt jószág lelőhelyét.

A varga kezdte megszédni magát s hire futamodott sikeres jóslásainak. Amikor a grófkisasszony gyűrűje elveszett, a kastélyba parancsolták a vargát, hogy mondja meg, hol van az eltűnt ékszer. Szorult helyzetbe jutott a varga, mert a gyűrűt nem a társa lopta el. Ezért háromnap haladékot kért. Azt gondolta, hogy azalatt valamiképen csak megszökhetik.

Bezárkózott egy szobába, s amikor az inas behozta az ebédet, így kiáltott föl:

— No, hála Isten, itt van az első!

Kijelentését a varga az eltelt napra értette, de a nyugtalan lelkiismeretű inas magára vette, s rémülten újságolta társainak, hogy a varga tisztában van a dologgal. Amikor másnap a másik inas vitte be az ételt, akkor is elkezdte a varga:

— No, hála Isten, a második is itt van!

Erre a megrémült inasok töredelmes vallomást tettek: ők lopták el a gyűrűt. Átadták a cícsent jószágot, s háromszáz forinttal hallgatásra bírták a vargát, aki a gyűrűt egy falat kenyérben egy kanpulykával lenyelette. A határidő elteltével a mindentudó ember leöletette a pulykát s az előkerült gyűrűt átnyújtotta a grófkisasszonynak.

A megjutalmazott és boldogan távozó vargát az inasok próbára akarták tenni, hogy valóban látja-e az elrejtett dolgokat. Az egyik mezei tücsköt szorított a markában s felszólította a vargát, hogy mondja meg, mi van a kezében. A vargának pedig Prücsök Miska volt a neve, s azt gondolta, hogy most jutott igazán bajba. Szorultságában így fohászkozott fel:

— No, szegény Prücsök, izzadj most!

Az inas pedig azt hitte, hogy a varga valóban látja, hogy mit rejteget a kezében. Így lett a szegény vargából nagy jövendőmondó.

2. A paradicsomból jövő ember.

Csak az asszony volt honn, amikor alamizsnáért kopogtatott a koldus.

— Hová való kend? — kérdezte az asszony.

— Menasági — felelt a koldus.

— Mennyországi — esodálkozott az asszony.

— Odavaló — volt a beleegyező válasz.

— Hát az én lelkem jó első utamat. Palkó Pált,

— Ismerem, elég jól van dolga, csak a gúnyája egy kicsit leszakadozott róla.

Keservesen elsíratta első urát az asszony, s megkérte a koldust, vigyen el neki egy rendeske jó gúnyát és egy pár jó csizmát. Második férje ünneplőruháját csomagolta össze és adta át a koldusnak, aki természetesen készséggel vállalkozott, hogy elszállítja a mennyországba Palkó Pál részére.

Kis idő múltán hazajött a férj. Az asszony sírva beszélte el a történeteket, s kérte, ne haragudják, hogy jó gúnyáját a néhainak küldte.

A férj látszólag megnyugodott, bár bosszankodott, hogy feleségét valaki galádul rászedte. Észrevétlenül lóra ült, hogy utolérje a mennyországi utast.

Ekkor már a falu határán túl, egy erdő szélén ballagott a koldus. Félelmében gyakran tekintgetett vissza. Amikor maga mögött a sebesen vágató lovas észrevette, batyuját egy bokorba rejtette s gyanutlanul eregelt tovább.

A lovas esakhamar mellette termett s kérdezte tőle:

— Nem látott errefelé egy koldust batyúval a hátán?

— De igen — válaszolt a koldus, — ketten jöttünk. Ahajt az erdei ösvényen megy Menaság felé.

Mivel az erdei ösvényen lovagolni nem lehetett, az atyafi megkérte a koldust, hogy tartsa kötőféken lovát, míg visszatér. A koldus készsége nem ismert határt. Csak azt várta, hogy emberét az erdő elfedje: elrejtett batyuját rögtön magához vette, lóra ült, s mint a sebes szél, elvágatott.

Elbolondított emberünk hiült helyét kapta lónak és utasnak. Sejtette, hogy alaposan becsapódott. Lesújtva tért haza. Amikor felesége érdeklődött tőle, hogy hol járt, röviden válaszolt:

— Lovat adtam a szegény koldusnak, hogy hamarabb érjen a mennyországba.

3. Ki álmodik szebbet?

Még abban az időben történt, amikor a lakosság köteles volt a házhoz beszállásolt katonákat jó husos étellel ellátni, hogy egy szász faluba éppen szombat

estére székely huszárok érkeztek. Az egyik öreg szász konyháján már javában főtt vasárnapra az ízletes, húsos káposzta. A szász meg a felesége sajnálta a katonáktól a pompás ételt, s elkezdett tanakodni, hogy mint lehetne vendégüket kijátszani. Előállt este a szász:

— No vitéz úr, egyet mondok s kettő lesz belőle. Holnap csak az egyék a húsos káposztából, aki az éjjel közülünk a legszebb álmot látja.

A székely huszár beleegyezett, a zsugori szászt azonban megtréfálta: amikor a két öreg aludt, fölkelt az ágyból, és a káposztából a húst meg a kolbászt mind megette. Reggel előállt a a szász:

— No vitéz úr, mit láttunk az éjjel?

— Első a gazda — vágta rá a székely huszár.

A fősvény szász erre részletezni kezdte az álmát:

— No hát én láttam, hogy enyim feleséggel egy szép zöld réten mentünk. Sok virág volt és bementünk a paradicsomkertbe. Ott egy lajtorja föl volt támasztva az égbe, mink azon a lajtorján enyim feleséggel fölmentünk és egy ajtón beléptünk a mennyországba, ott asztal volt terítve. Volt étel-ital, mink ott leültünk, ettünk, ittunk, mulattunk. Na, hallám, a vitéz úr mit látá?

A katona ezt mondta:

— Én is éppen azt láttam. Azon a szép réten el-sétáltam a lajtorjáig, s rajta én is föllépegettem a mennyországba, de nem voltam olyan szerencsés, mint gazduramék, mert a kapu be volt téve és nem tudtam bemenni. A kuleslikon kukucsáltam, hát láttam, hogy gazduramék benn milyen jól esznek, isznak, mulatnak. Én bizony leszálltam a lajtorjáról, s hazajöttem. Gondoltam, hogy gazduramék ott úgy is jóllaknak s nem esznek itthon a káposztából. Én bizony mind kiszedtem a fazékból a húst s az utolsó falatig megettem.

— Hiszen ez csak álom volt — mondta a szász megrökönyödve.

— Nem bánom én akármilyen volt, de már hál' Istennek jóllaktam! — vágta rá a székely.

Tapasztalt és tanult gazda
termését megháromszorozhatja.

Legjobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 270 P., a bolti ár egyébként 3 P. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezzen
mindenki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALBAN KOLOZSVÁR, BRASSALUCCA 5. SZÁM ALATT.

APRÓSÁGOK ÁDOMÁK

Repülőgép a vasutépítés szolgálatában.

A vasut legnagyobb versenytársa a gépkocsi. Az utóbbi idők műszaki fejlődése következtében azonban a repülőgéppel is komolyan kell, hogy számoljon a vasut. Különösen a nagyértékű áruk és személyek szállításánál jelent a repülőgép a vasut számára komoly versenyt. Végeredményében azonban bizonyára úgy fog alakulni a helyzet, hogy a különböző szállítási módok kiegészítik egymást és összhang fog uralkodni a vasut, gépkocsi és repülőgép között.

Erdély északi részét a Székelyfölddel összekötő vasuti vonal építésénél például máris nagy szolgálatot tettek a repülőgépek. A Szerétfalva és Mogyoró között tervezett vasutvonal mentén még nem látszik ugyan semmi jele a munkálatok megkezdésének, a mérnökök azonban a térképeken tanulmányozzák a kérdést és a vasut igazgatósága megtette a műszaki előkészületeket is a munkálatok megkezdésére. A terepet repülőgépekről különleges fényképezőgépekkel lefényképezték. A felvételek segítségével állapítják aztán meg, hogy melyik vonal lesz a legalkalmasabb az ujonnan építendő vasut számára? Ez az eljárás nagyon megrövidíti a vasutépítés idejét. Ezeknek a felvételeknek a segítségével már két év alatt elkészíthetik a vasuti vonalat, ellenkező esetben pedig a munka eltartott volna 4—5 esztendeig.

A német repülőgépek új szeme.

Az angol és angolbarát ujságok megkönnyebbüléssel állapítják meg, hogy a német veszedelem Anglia felől rövidesen el fog múlni, mert elkövetkezik az őszi ködök időszaka. Az angol szigetország ugyanis időjárás tekintetében a legködösebb területek közé sorolható. Az év igen tekintélyes részében köd borítja Angliát és különösen a nagyobb városokat, amelyek fölött a sok füst nagyon kedvez a ködképződésnek. Az angolok tehát valóban számíthattak arra, hogy az őszi ködök beköszöntése

után a német repülők támadása el-lanyhul. Ezzel szemben megállapítható, hogy a német repülők a köd-ben is kitűnően tudnak tájékozódni. A vastag ködtakaró sem akadályozza meg őket abban, hogy bombáik biztosan a célba jussanak. Nagyon sokszor megállapíthatták már az angolok, hogy a németek a ködön át is éppen olyan biztosan céloznak, mint hogyha ragyogó napsütésben dobnák le bombáikat. A dolog magyarázata a következő: a német repülőgépekre különleges készülék van szerelve, amely a ködön keresztül is láthatóvá teszi a tárgyakat. A műszer alap gondolata tulajdonképpen nem ujszerű, hiszen a fényképezésben már évek óta használják olyan fényképlemezeket és színszűrőket, amelyek segítségével ködön át is lehet fényképezni. Ezzel a fényképezési eljárással nagyon távoli tárgyakról kitűnő fénykép felvételek készíthetők. Az angolok tehát hiába bíznak a ködön, a németek leleményessége és tudománya a ködön is átlát!

Szárítással lehet tartósítani a tojást.

Nyugati államokban egyik legfontosabb élelmezési cikkünknek, a tojásnak a tartósítását szárítás útján is végzik. Közelebről a magyarországi Pestszenterzsébeten létesítettek tojásszáritó üzemet. A tojást minden idegen anyag hozzáadása nélkül szárítják meg és őrlik porrá. A szárított tojáspor korlátlan ideig eláll. Használat alkalmával vízzel kell átdolgozni és úgy lehet felhasználni, mint a friss tojást.

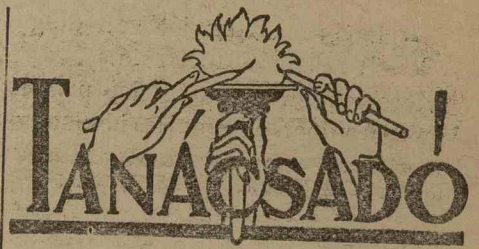
Különös végrendelet.

Egy angol nemes a következő végrendeletet készítette:

„Ha a feleségem halálom után nem megy férjhez, évi 100 angol fontot kapjon, ha azonban férjhez megy, évi 200 font járadékot élvezzen.

A közjegyző csodálkozva érdeklődött a különös intézkedés oka felől. A végrendelező mosolyogva így felelt:

— Annak a szerencsétlen nyomorultnak, aki az én utódom lesz, legalább 100 font előny jusson.

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 70 fillért (orvosi tanácsokért 1 pengőt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a pénz is esatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

S. I. A vitában nincs igaza. Légitámadások alkalmával ugyanis a legkisebb petróleumlámpa fénye is nyomra vezetheti a repülőt. Hiszen megállapították, hogy egy kis istállólámpa fényét a repülő 7 kilométer távolságról meglátja. Egy erősebb lámpával világított házból kiszűrődő fény már 20 kilométer távolságról nyomra vezetheti a repülőt. Kivilágított városok 50 sötét kedvező körülmények között 100 kilométer távolságból nyomra vezetnek a támadó repülőgépet.

L. I. A málnát nem ajánljuk gyümölcsösbe köztes termelésre. A málna napfénykedvelő növény és így a gyümölcsfák által vetett árnyék ártalmára van. Minthogy a talajt is áthálozzák gyökerei, nagymértékben gyengítik a talaj táperezjét. Éppen ezért ajánljuk, hogy a málnát termelje különálló táblában. A termés eredmény így lesz a legjobb mind minőségileg, mind mennyiségileg.

Sz. S. Szives sorait megkaptuk. Kérésével forduljon dr. Komlossy György m. kir. főmérnök, miniszteri kiküldött urhoz. Címe: Kolozsvár, igazságügyi palota a Törvényszék 153—154. számú szobájában. Ő van megbízva azzal, hogy a szakoktatási intézmények személyi ügyeiben intézkedéseket tegyen.

SZERKESZTŐFÜZENETEK

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

A. B. Szenkeresztbánya, V. J. Székelypálfalva, B. D. Homoródszentmárton, L. I. Szamosfalva, P. E. Kóhóvölgy.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint ismeretes, előfizetőinket eddig kitöltött postautalvánnyal szólítottuk fel és ezen postautalványt egyben fel is használhatták a pénz beküldésére. Most a felszólítás ebben a formában nem lehetséges s addig is, amíg a hátrálkosokat külön felszólítás lev. lappal figyelmeztetjük fennálló tartozásaik befizetésére, felkérjük mindazokat, akiket felszólítottunk, sőt az összes hátrálkos előfizetőinket, hogy szíveskedjenek a feltüntetett összeget rendszeres postautalvány felhasználásával kiadónivatalunkhoz beküldeni. Megbizottaink kimentek ugyan vidékre, azonban addig is, amíg a megfelelő megyéket, illetőleg községeket felkeresik, időtelik el s nekünk pedig szükségünk van a pénzre. Ezért ismétellen felszólítjuk a hátrálkosokat, tekintve, hogy az évből alig pár hónap van hátra, tartozásaikat sürgősen küldjék be kiadónivatalunkhoz.

Előző számainkban említettük, hogy megbizottaink kimentek vidékre, hogy a hátrálkosoktól a díjat felvegyék. Most közöljük pontosan, hogy megbizottaink közül melyik milyen megyé-

be utazik ki. Török István Kolozs és Szolnokdoboka megyékbe, Tóth Imre Bihar megyébe, míg Kovács Endre Szilágy megyében levő előfizetőinket keresi fel. Felkérjük a hátrálkosokat, hogy tartozásaikat megbizottainknak fizessék ki annál is inkább, mert az év vége felé közeledünk és minden kívüllevőségünkre szükségünk van. Azért közöljük előre, hogy egy-egy megbizottunk mely vidéket keresi fel, hogy a hátrálkosoknak alkalmuk legyen a pénz összegegyüjteni. Ugyisint azok, akik felszólítást kaptak és nem esnek be a felsorolt megyékbe, szíveskedjenek hátrálkosaikat postautalvánnyal beküldeni.

Ismétellen felhívjuk azon előfizetőink figyelmét, akik régi lakhelyükről elköltöztek, hogy ne csak az új címüket közöljék velünk, hanem azt is, hogy megelőzőleg, hol laktak. Ugyanis kérjük az utcanévek magyar nevét is közölni, valamint ha a postahivatal megváltozott ezt is tudomásunkra hozni.

Magyar asszony, Sepsiszentgyörgy. A levelezőlapján közöltékért fogadjuk hálás köszönetünket. Mindenben teljesen egyetértünk. Különösen abban a kérdésben, amiről levelezőlapjának végén ír. Reméljük, hogy megfelelő intézkedésekkel meg fogjuk akadályozni a sérelmezett folyamatot.

M. D. Magyardecse. Versében szép gondolatok vannak. Közölni azonban nem tudjuk, mert formája nem mindenben üti meg a közölhetőség mértékét.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: V. Gy. Gálospetri 5.16, G. T. Firtosmartonos 6, V. Sz. S. Nagyernye 5, özv. V. Gy.-né Mezőbánd 5, O. Z.-né Nagyvárad 3.33 pengő.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ár 1 pengő. Állástkeresők részére 20 szóig 1 pengő 20 fillér. Előfizetőknek minden szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz levélpótot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

„Méhészeknek ingyen küldjük az időszakos méhészeti kérdéseket tárgyaló könyvet, ha a községükben lakó méhészek címeit velünk közlik. „MÉH”, Budapest, Arany János-u. 1.”

Allást keres 24 éves nőtlen férfi, ref. vallású, földművelőiskolát végzett, több évi gyakorlattal. A gazdaság minden ágában járas. Gazdasági állást keres. Gyerekkora óta nagy gazdaságban nőtt fel. Kiss László Drág, u. p. Hidalmás, Kolozsmegye.

200 kgr. vaját veszek hetenként, jóminőségűt. Árajánlatot „200 kg. vaj” jelígre a kiadóba kérek.

Tanuld meg!

Tegyünk el tárkonyt sóban!

A tárkony nagyon kellemes fűszer. Télen tárkonnyal izletesekké és változatosakká tehetjük az ételeket. Téltire a következő módon tesszük el: A tárkonyt megmossuk s a vizet belőle jól kirázzuk. Az oldalveleket a szárról visszafelé húzva letépessük, a hegyén levő fiatal zsege leveleket is hozzáadjuk. Egy kis üvegbe jó tömötten benyomkodjuk. Mikor az üveg már felig van tárkonnyal, sóval beszórnjuk, majd tárkonnyal tömjük tele az üveget. A tetejét is jó bőven megszórnjuk sóval. Majd annyi ecetet töltünk rá, amennyit bevesz. Végül bekötözzük hóllyagypapírral. Használatkor kevés kell belőle s akkor apróra vágva adjuk ízesítőnek. Évekig eláll megbontva is.

A sertések angolkór betegsége.

A betegség fiatal állatoknál több hétig is lappang, míg a jelezetesebb tünetek jelentkeznek. A malacfalakban sokszor ép a legjobbak betegednek meg. Kezdetben étvágytalanság, hasmenés mutatkozik, majd különös étvágy, (trágyalévás, szalmás trágya rágás, nyalakodás) támad. Végül ideges, vonaglásos, fölsikoltásokkal kísért, görcsös rohamok lépnek föl, melyek fuldoklási rohamokká fejlődhetnek, sőt az állat rögtön elhullását is okozhatják.

Vannak tenyésztők, — kik a bajt nem ismerve — ezt nem a csontbetegségekkel járó tünetnek, hanem merevgörcsnek, szivgörcsnek, nyavalyatörésnek, csúznak, kösz-

vénynek tartják és nem fognak helyesen a betegség gyógyításához! A gazda ilyenkor nem is gondol angolkórra, mert annak tünetei sokszor még nem is jelentkeztek.

Az angolkór a csontok fájdalmassága miatt feszes járással, sántítással, nehézkos mozgással (felkelésnél, lefekvésnél) jár.

A térdelve járásnál a két hátsó láb befelé támaszkodva áll, nehogy az ingadozó test feldőljön. Ha a lábak görcsösen lehajolnak, a test hátsó része megbénul és akkor a sertés leülni és fölkelni nem tud. Ezért nevezik a hizlalók az ilyen sertést „lezsugorodottnak”, köszvényesnek.

Hogyan távolítjuk el a virágcserepből a gilisztát?

Virágcserepből a gilisztát úgy távolítjuk el, hogy ürömet, diólevelet és 8—10 darab vadgesztenyét felszúrnk és a virágot ezzel a folyadékkal öntözzük. A giliszták csakhamar kimásznak a felszínre. Hogy a cserepben giliszta van, azt onnan tudjuk meg, hogy a cserep alján apró morzsolódó földcsomót találunk. A mustárlisztes vízzel, vagy a dohányluggal való öntözés is használ.

Milyen a jó gyümölcszedő kosár?

Gyümölcszedés alkalmával arra kell a legnagyobb gondot fordítani, hogy a gyümölcs ne sérüljön és ne üsdjön meg. Ezért nagyon fontos, hogy milyen szedőedényt használunk. A legalkalmasabb a fagyapott és szákvászonnal kibélelt fűleskosár. A kosarat megfelelő borog segítségével akasszuk fel a fára, hogy gondosan és kényelmesen rakhasuk bele a gyümölcsöt.

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
KOLOZSVAR
Erzsébet ut 6

Torda felől nagy szél támad.
Erre hajtja nehéz bánat.
Hess el bánat, hess el innét:
Csak miénk lesz Torda ismét!

Repedt tojás főzése.

Ha nem akarjuk, hogy a repedt tojás tartalma kiszivárogjon, csavarjuk bele a tojást vékony rongyocskába és kössük át fehér fonállal. A tojás így teljesen ép marad.

Hasznos teák kerti- és vadnövényekből.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület vándortanárára, Paull Kamil levelet intézett hozzánk, amelyben hivatkozással arra, hogy a kínai tea nagyon drága és ezért ajánlatos hazai növényekből teát készíteni. Erre vonatkozólag idézi Varró Aladár könyvéből a következőket:

„Végy 100 gr. frissen szedett málna levelet, 200 gr. feketeszeder levelet, 200 gr. ribizli levelet és 100 gr. kökénylevelet. A levélszár nélkül szedett leveleket egy halomban össze keverjük és 2—3 napig fonnyasztjuk. A leveleket kis pálcikával vagy kézzel göngyölgetjük, (fodorítjuk.) — Az egészet azután kis len, vagy tüllsákba téve, — 30 percen át vízgőz fölött gőzöljük. — E művelet után a zsákokat két síma és nem frissen gyalult szagtalan deszka közé helyezük és kövel vagy téglával erősen leprésseljük és így hagyjuk 12 órán át, fermentálódni (erjesztődni.) Az erjesztés műveletét 2—3-szor ismételjük. Ezután az egészet vékony rétegben szárító rámpákra helyezük, gyorsan, esetleg mesterségesen megszáritjuk. Állandóan forgatjuk. Ha a göngyölés is sikerült, úgy szín és íz tekintetében a csalódásig hasonló teát kaptunk, mint a kínai teát!

Az utóbbi időben élvezeti teának sokan isszák a szárított csipkebogyó teát is. Izletes csipkebogyó teát úgy kapunk, ha teánkat előáztatással készítjük. Ez abban áll, hogy reggeli teánkhoz való bogyót már este, — az esti teánkhoz valót pedig reggel beáztatjuk. Egy csésze teához 1 kávéskanálnál csipkebogyót számítunk. Áztatás után ugyan abban a vízben 10 percig főzzük és szűrés után cukorral vagy mézzel izesítve fogyasztjuk. A csipkebogyó magja ugyancsak

kitűnő ízű teát szolgáltat, amellel jó vizelethajtó is. (Vesebaj, reuma, csúz, köszvény.) A magot a nyers bogyóból kell kiszedni, — a már megfőtt bogyó magja teára nem alkalmas.

Kitűnő és vitamin dús teát ad a szárított almahéjból készült tea is.

Nem szabad nagyon megfőzni a zöldséget!

A zöldségnek levesben és főzelékben való felhasználása alkalmával nagy hibát követnek el azáltal, hogy túlságosan megfőzik. A zöldséget sohasem szabad annyira megfőzni, hogy a nyelvvel a szájjadlason vagy a fogakon szét lehessen nyomni. A zöldség akkor van helyesen főzve, hogy ha nem éppen rágós, azonban a foggal harapni kell. Az ilyen állapotú zöldség a legegészségesebb a szervezetre nézve.

Bölcs felelet.

Tanító: Egy rétet három ember egy nap alatt kaszál le. Peti, mondd meg, hogy egy ember ugyanazt a rétet mennyi idő alatt kaszálja le?

Peti: Egyáltalában nem tudja lekaszálni, mert előtte már a három ember lekaszálta.